

Upravništvo: Ljubljana, Knaflejeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izdaja
vsak ponedeljek jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.

Uredništvo:
Ljubljana: Knaflejeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Sokolska armada se zbira

Z nepopisnim navdušenjem sprejema in pozdravlja Ljubljana svoje sokolske goste — Nad 40.000 ljudi se je zbralo k sprejemu češko-slovaškega Sokolstva — Pričetek glavnih sokolskih dni

Ljubljana, 25. junija.

Z vsako uro naraščajo. Od blizu in daleč prihajajo preizkušeni sokolski borci. Danes so se pričeli veliki sokolski dnevi. Sokolske armade se zbira in na čelu mlajše generacije, da skupno manifestirajo za velike sokolske ideje, za ideje narodnega in državnega edinstva Jugoslavije, za ideje slovanskega bratstva.

Sokolska Ljubljana jih sprejema z bratsko radostjo in iskreno ljubeznijo. To je pač najbolj pokazal današnji dan, ko je pozdravila svoje mile in drage goste, Sokole in Sokolice iz bratske Českoslovaške in iz daljne Amerike. Pa ne samo njim, vsem sokolskim gostom velja njen pozdrav. Ze od ranega jutra se se zbirale pred kolodvorom in v sosednjih ulicah goste množice občinstva, navdušeno pozdravljajo skupino za skupino. S posebnim navdušenjem so bili sprejeti naši mornarji, ki so prihiteli s sinjega Jadrana, da skupno z ostalimi oddelki naše vojske povečajo sokolske praznike. Navdušenje se je stopnjevalo od ure do ure, sicer mirne ljubljanske ulice so postale živahne, vse je oživele.

Kmalu popoldne pa so se začele valiti proti kolodvoru nepregledne množice k sprejemu češkoslovaških Sokolov in Sokolic, ki so se pripeljali s tremi posebnimi vlaki. Že davno pred prihodom prvega vlaka je bil prostrani trg pred kolodvorom vse od Resljeve pa do Miklošičeve ceste nabito poln in še vedno so se zgrinjale z vseh strani nove množice. Ob prihodu vlakov, ki so privozili na postajo v kratkih presledkih, pa je zavladalo nepopisno navdušenje in sviranje godb je utonilo v oglušujočih ovacijah, ki so se kakor grom prilevale z enega konca do drugega ter odmevale po vseh ulicah daleč notri do srede Ljubljane. Lahko se reče, da Ljubljana ni še nikdar tako veličastno sprejemala svojih gostov kakor danes ob prihodu češkoslovaškega Sokolstva, kar je le . nov dokaz iskrenih simpatij in odličnega bratstva, ki veže belo Ljubljano z zlato Prago. Gostje so bili vidno presenečeni, čeprav so vedeli, da jih bo Ljubljana, kakor vselej, sprejela z odprtimi rokami. Toda takega sprejema se niso nadejali. Nad 40.000 ljudi jim je tvorilo špalir izpred kolodvora po Miklošičevi cesti. Tavčarjevi ulici in po Tyrševi cesti do Narodnega doma in dalje po Šelenburgovi ulici. Orkan navdušenja je zajel vso Ljubljano, ki v svečanem razpoloženju stopa v velike sokolske dni.

Prihod vojske in mornarice

200 Sokolov mornarjev s sinje Adrije in močni oddelki naših domačih polkov bodo manifestirali skupno s Sokolstvom silo našega naroda

Okrog pol devete ure je nudil ljubljanski kolodvor nenavadno živo sliko. Z jutranjim vlakom je prispelo dvesto mornarjev, da se tako udeležijo ljubljanskega zleta tudi Sokoli z Jadranskega morja. Za vojsko na kopnem pride na vrsto vojska na morju. Sprejela jih je godba dravnosti divizije, ki je dala danes prvi, slavnostni signal mestu, da se pričenejo veliki sokolski dnevi.

Pred kolodvorskim poslopjem je bila zbrana že velika množica občinstva. Točno ob devetih so zazvenele činele. Godba je zaigrala. In izpred kolodvorskega poslopja je zavila mimo rastoče, sokolskih gostov pričakujoče množice, četa naših jadranskih Sokolov. Med viharjem vzklikanjem je četa, kakor v bronu vilita, odkorakala v mesto z godbo na čelu.

Bolj slavnostno in lepše budnice Ljubljana še ni doživela, kakor so jo dali čuvarki našega sinjega Jadrana.

V teku včerajšnjega dneva je pa dospela v Ljubljano ponovno tudi vojska na kopnem, in sicer iz Maribora, Celja in krasni planinski polk iz skorje Loke. En tisoč pet sto vojakov Sokolov, ki bodo ponovno manifestirali, zdaj s tovariši z Jadrana, silo rasti vsega jugoslovenskega naroda, silo sokolske misli, moč našega stremljenja po plodnem delu in prav tako moč naše obrambe z brati Českoslovaki.

Celo iz daljne Amerike so prišli

Ameriški Jugoslovenci so poslali na ljubljanski zlet posebno sokolsko delegacijo — Prisrčen sprejem rojakov na kolodvoru

Za prvimi sokolskimi gosti, ki so pričeli prihajati v sokolsko Ljubljano že v teku sobotnega popoldneva iz južnih pokrajin naše države, je prispela z današnjim dopoldanskim brzoparnikom ob 8. skupina ameriških Jugoslovenov, trideset Slovencev in 15 Srbohrvatov. Med Slovenci je tudi precejšnje število Sokolov in Sokolic, ki so se kljub težkim žrtvam odzvali klicu 4. pokrajinskega sokolskega zleta in prihiteli v domovino svojih sokolskih bratov in sestra pod vodstvom svojega poštvalnega in dolgoletnega starostea br. Franka Drašlerja iz Borovnice. Vso skupino pa je organiziral in spremljal do Ljubljane lastnik slovenske ameriške potovalne pisarne v Clevelandu g. August Kollander, med ameriški Slovenci najbolj znani in najprihajnejši slovenski tujakoprometni organizator.

Pred kolodvorom se je kmalu po osmi uri zbrala velika množica ljubljanskega občinstva, da pozdravi Sokole iz seljenice, ameriške Jugoslovence, del naše, v daljni tujini razkropljene krvi.

Kot prva sta prišleke pozdravila zastopnika sokolskega saveza starosta ljubljanskega Sokola br. Kajželj in br. Plešar. V prisrčnih besedah sta poudarila krepko vez, ki druži Sokole vseh slovanskih držav in prav tako one, ki so morali iz tega ali onega vzroka zapustiti domovino in se naseliti v neslovenskih državah. Izrekajoč zahvalo nad žrtvijo, ki so jo ameriški Sokoli doprinesli z obiskom 1. pokrajinskega sokolskega zleta, sta želela vsem srečo na domovinskih tleh.

Ze ta prisrčni sprejem je nemalo presenetil vse goste. Ko pa so dospeli na prag glavnega vhoda na kolodvor, so nehoti obstali. Godba Slovec je zaigrala slavnostno koračnico. Ljudstvo je vzklikalo. In ko se je prvi pozdravil val malo poleg, je ameriške Jugoslovence, v imenu Saveza organizacij jug. izseljenecv pozdravil izseljenski komisar gosp. Fink. Zahvaljujoč se njim, ki kljub vsemu še niso pozabili domovine, za obisk, je svoj pozdravni nagovor končal s trikratnim jugoslovenskim: „živio!“

Za njim je povzel pozdravno besedo v imenu župana mesta Ljubljane in izseljenskega odbora g. dr. Joža Bohinjec. Njegov pozdrav ameriškim bratom in sestram je segel vsem globoko v srce.

Spominjajoč se njihovega trdega življenja in dela najprej v zasluženi domovini, potem v daljni tujini, je apeliral na vse, da zdaj, ko so spet med nami kot bratje in sestre iz Amerike, iz polnih virov črpajo tisto staro domovinsko ljubezen, ki jih tudi tam, v Ameriki, ni zapustila — da se vrnejo v veliki svet kot veliki poborniki naših, Jugoslovenskih pravic!

Za njim je ameriške Jugoslovence pozdravil še v imenu Rafaelove družbe g. Slamsak. A ko je s svojim dobrim, očetovskim glasom pozdravil prišlece veli Remec, stara ameriška slovenska korenina, bivši urednik „Glasa naroda“ v Clevelandu, je množica pričela vzklikati. Gospod Remec je govoril v imenu „Glasa naroda“, okrog katerega so se in se še zbirajo najboljši ameriški Slovenci, zavodni Jugoslovenci, ki skušajo slovenski rod v Ameriki ohraniti, dokler mu ne usabne kri sredi neskončnega tujega morja. Vrtemu govorniku, staremu borcu, so se ob spominu na boje za ohranitev naše krvi v tujini zasolile oči. In prav tako marsikateremu med neprenehoma rastočo množico, ki je napolnila skoro ves obširni prostor pred kolodvorom.

V imenu Zornanovega kluba v Ameriki, katerega sekcijski je društvo „Krk“ v Ljubljani, je pozdravil kot njegov reprezentant drage ameriške goste akad. slikar g. Božidar Jakac z željo, da jim ta obisk v slavnostni Ljubljani ostane v trajnem spominu.

Nato pa se je ločil od skupine krepke, visoke, moč, ameriški Slovenec, vodja sokolske delegacije, zaslužni nacionalni borec doma in na tujem, g. Frank Drašler. S toplimi besedami se je v imenu svojih sopotnikov zahvalil za nepričakovano prisrčen sprejem in pozdravil belo Ljubljano in slobodno domovino v imenu vseh ameriških Jugoslovenov, a zlasti starih soborcev Zornana — slovenskega pesnika v Ameriki, družine Zalokarja in Laha, družine Mahovčeve in Mramorjeve, Žužka, Grdine, dr. Kerna in še več drugih, ki so mu ob slovesu izjavili, da bje v njih isto sokolsko srce, da se svoje domovine spominjajo z isto ljubeznijo kakor pred vojno, v borbi za svobodo naroda. In mnogogrede omenjajoč od-padniško delo nekaterih v domovini ka-

kor na tujem, je svoj govor končal z besedami:

Narod, ki ne more doseči priznanja med narodi, ni vreden da obstaja. Zato vsem v domovini iskren jugoslovenski pozdrav ameriških Slovencev!

Množica je vzklikala v iskrenem navdušenju in dolgo pozdravljala krepke ameriške Jugoslovence in Jugoslovenke, ki so srečni in presenečeni nad tako prisrčnim sprejemom obnemeli. Med zvoki godbe so odšli z zastopniki mesta Ljubljane in izseljenskih organizacij v hotel

„Metropol“, kjer jim je parobrodna družba „French Line“ priredila zajtrk. Kmalu se je razvil živahen pomenek, ki se je nekaj časa sukal okoli vožnje na francoskem luksuznem brzoparniku „Ile de France“, na katerem so se naši počutili izredno dobro v vsakem pogledu.

Ameriškim rojakom, ki se adedeže slavnostnih sokolskih dni, želimo prijeten odhiv v domovini in da se vrnejo v Ameriko okrepljeni od rodni tal, od silne sokolske ideje in ponosni na delo osvobodjene domovine.

Veličasten sprejem češkoslovaškega Sokolstva

Pozdrav Ljubljane češkoslovaškemu Sokolstvu se je pretvoril v veličastno manifestacijo slovanskega bratstva

Dasi je bilo po ulicah in na kolodvoru že od jutra prav živahno, se je v popoldanskim urah vrvenje razgibalo, kakor da je vse mesto na nogah. Po 4. uri so bili napovedani trije posebni vlaki s češkimi Sokoli. Že zdavnaj pred napovedanim časom so se cele trume narodnega občinstva zgrinjale proti kolodvoru in že mnogo pred prihodom prvega vlaka je bil ves široki prostor Masarykove ceste od Dunajske pa do Resljeve ceste kakor eno samo morje pisanih množic. Ves vozni promet na tem odseku je bil za ta čas ustavljen. Rediteljski zbor in policija sta imela polne roke dela pri vzdrževanju reda.

Nekaj minut po 11. je prispel iz Narodnega doma na kolodvor sprevod naših Sokolov in Sokolic s praporom Ljubljanskega Sokola in z godbo Sokola I. na čelu. Na peronu se je zbrala samo manjša skupina predstavnikov Sokolstva in drugih korporacij, dočim je vsa ogromna, na tisoče in tisoče broječa množica narodnega občinstva ostala pred kolodvorom, da pričaka mimohod Čehov. Razen voditeljev našega in češkoslovaškega Sokola s podstarostom Ganglom in podstarostom Truhlarjem na čelu so med drugimi prišli k sprejemu češkoslovaški konzul inž. Ševčík, načelnik upravnega oddelka pri banški upravi v zastopstvu bana, podžupan prof. Jarc za mestno občino, predstavniki Jugoslovensko-českoslovaške lige, Česke obce, Narodne strokovne zveze in drugih nacionalnih organizacij. Pestro sliko ne- strpno pričakujočega občinstva je oživila skupina lepih, živo pisanih slovanskih narodnih noš ter skupina naših mornarjev, kojih bele čepice so se živo odražale.

Točno ob napovedani minuti je privozil na postajo prvi češki vlak, ves okrašen s cvetjem in zelenjem, in tedaj je po vsem kolodvoru, ki je bil prav tako okusno okrašen, zavel en sam vihar ovacij in navdušenega pozdravljanja. Med sviranjem godbe so češki gostje sveži in čili kljub dolgi vožnji poskakali iz vozov s svojo prtljago in potem ni bilo pobratimstva, obnavljanja poznanstev in seznanjanja ne konca ne kraja. S češkimi Sokoli je prispela tudi skupina ruskih Sokolov in Sokolic iz Prage in iz Litve. S svojimi originalnimi, preprostimi, a lepimi kroji so vzbujali občo pozornost.

Minuto po 5. je privozil nov vlak, prav tako ves v zelenju in zastavkah kakor prvi. Malo pred pol 6. je privozil tretji, danes zadnji češki vlak. Prihod vsakega vlaka posebej je po vsem kolodvoru povzročil nov val navdušenja in pozdravljanja.

Vsi trije vlaki so šteli 61 voz in so pripeljali s seboj okrog 2800 Sokolov in Sokolic. Za dolgo vožnjo od zlate Prage do bele Ljubljane je bilo preskrbljeno za vse potrebno udobje. Vsak vlak je imel poseben vagon rezerviran za sanitetni oddelk. Prav tako je bilo ob strani našega Sokolstva prav lepo poskrbljeno, da so se dragi gostje takoj na postaji razbremenili svojih kovčegov in prtljag. Poseben prt-

ljalni odsek pod vodstvom predsednika Jarca je z blizu 30 tovornimi avtomobili in še s celo vrsto voz s konjsko vprego sproti odvažal vsa potporna bremena Čehov na njihova bivališča.

Ker so vsi trije češki vlaki prišli v Ljubljano v časovni razdalji dobre ure, se danes na postaji niso vršile nikakšne posebne sprejemne svečanosti. Toda že samo iskreno navdušenje tisocev in tisocev narodnega občinstva, ki je celi dobri dve uri neprestano vztrajalo na kolodvoru, na bratsko in pristrčno pozdravi češke goste, je govorilo več, kakor bi mogle izraziti vse svečane besede. Po prihodu tretjega vlaka se je na Masarykovi cesti formiral sprevod, v katerem so se razvrstile najprej češke Sokolice, ki so jim delali pot med gostim špalirjem naši vrli mornarji, za njimi so se razvrstile naše narodne noše, nato pa so s svojimi prapori in svojo sokolsko godbo na čelu korakali češki Sokoli. Sprevod je zaključila skupina Ljubljanskega Sokola s praporom in godbo. Po vseh ulicah, po katerih se je pomikal sprevod od kolodvora do Narodnega doma, je kakor en sam vihar šel pred njim val navdušenja in ovacij. Na trotoarjih so stale neštete množice našega občinstva, ki so sprevodu po vsem mestu delale gost špalir, iz katerega so se neprestano vspalili pozdravi in cvetje na brate s severa.

Z današnjo skupino so prispeli tudi odlični voditelji češkega Sokolstva dr. Klinger, Kudela in Prohaska.

Kakor v Ljubljani, je češkim gostom tudi vsa naša Gorenjska priredila iskren, bratski, slovanski sprejem. Do Jesenice se je pripeljal iz Ljubljane Čehom nasproti v imenu Saveza SKJ br. Poharc. Jesenica ni sama so na postaji priredili impozanten sprejem s sokolsko godbo na čelu. S toplimi besedami so na jugoslovenskih tleh pozdravili drage goste starosta jeseniškega Sokola dr. Obersnel, obmejni komisar Cermak, mestni župan mr. Zabkar ter v imenu SKJ Poharc. Za prijazne pozdravne besede se je v imenu Čehov zahvalil dr. Klinger.

Prav tako pa je bila tudi ob vsej progdi od Jesenice do Ljubljane vsa narodna Gorenjska na nogah. Na vseh postajah, ki so jih sokolski vlaki pasirali brez postanka, so trume ljudstva navdušeno mahale in vzklikale češkim Sokolom v pozdrav. V Kranju, kjer so se vlaki ustavili, je bil sprejem organiziran nič manj slovesno kakor na Jesenicah.

Češki Sokoli in Sokolice, ki so danes po dolgem času spet enkrat v tako impozantnem številu obiskali Ljubljano, so s svojim živahnim, zdravim temperamentom na mah zdramili Ljubljano iz dremavosti in zakrknjene tišine. Zivljenje in živahnost, ki so jo prinesli s seboj, se je sama od sebe razlila po vseh ulicah, po vseh hišah in lokalih in bratje Čehi so vsemu mestu dali viden dokaz, da se pripravljajo veliki, svečani in pomembni sokolski dnevi.

Medzletne tekme Saveza SKJ

Včera so se pričele sokolske tekme za prvenstvo jugoslovenskega Sokolstva in za meč Nj. Vel. kralja

Ljubljana, 25. junija.

V okviru velikih sokolskih slavnosti za prvi pokrajinski zlet v Ljubljani so se pričele davi ob 6. medzletne tekme posameznikov za prvenstvo saveza in tekme vrst višjega oddelka članov in članic. Načelstvu saveza so se prijavili kot posamezniki za jugoslovensko sokolsko prvenstvo bratje Arnuš Otmar (Maribor-matica), Jelič Drago in Jeras Hubert (Zagreb II), ter Košnjik Milan (Kranj). V višjem oddelku je tekmovalo 10 vrst, in sicer Ljubljanski Sokol I. vrta, Ljubljanski Sokol 2. vrsta, Sokol Tabor, Sokol Ljubljana II, Novi Sad, župna vrsta Osijek, Zagreb II, Beograd I, Beo-

grad V in Celje. V višjem oddelku je bila borba nad vse zanimiva, saj se vrste borijo med seboj, kateri bo pripadal dragoceno prehodno darilo, meč Nj. Vel. kralja Aleksandra, katerega si je dosedaj na obeh tekmah leta 1925, in 1930, priborila vrsta višjega oddelka Ljubljanskega Sokola.

Člani za prvenstvo so tekmovali v poljubni prosti vaji, na drugo, bradlji, krogi (poljubna vaja), konju na šir z ročaji, v preskoku čez konja vzdolž ter v lahki atletiki, ki pa se bo vršila jutri. Vrste višjega oddelka so tekmovala v prosti vaji, na drugo, bradlji, krogi, na konju na šir z ročaji, v preskoku čez konja vzdolž, me-

tu kopja, skoku v daljino z zaletom, teku na 100 m ter v plavanju na 50 m poljubno.

Članice se je prijavilo za prvenstvo 6 in sicer Podpac Marta (Sokol I Tabor), Sket Milena (Sokol I Tabor), Novokmet Joka in Beličević Mira (one Zagreb II), Stefanini Zulejka (Zagreb II) ter Kovač Vera (Maribor-matica). K tekmii vrst višjega oddelka so se prijavile 4 vrste in sicer Ljubljanski Sokol, Celje, Maribor-matica, Zagreb II ter tri posameznice iz društev Zg. Šiška, Sarajevo in Sušak.

Tekma članic za prvenstvo je obsegala proste vaje, vaje na bradlji, konju, gredi, v preskokih čez konja, skok v višino, meč konja, tek na 60 m, dočim je plavanje od-padlo. Vrste pa so tekmovala v prostih vajah, na krogi, odnosno na bradlji, (po lastni izbi), v preskokih čez konja, skok v višino, meč krogi, in tek na 60 m; plavanje je odpadlo.

Vodnik tekme je bil brat Stane Trček, ki je vzorno vodil tekmo s pomočjo sodniške zbornice, ki je svojo težko nalogo rešil nad vse častno in zadovoljivo. Disciplinarnost vseh tekmujočih je bila vzorna ter so se vsi tekmovalci zavedali svojih sokolskih dolžnosti. Na zletišču se je zbralo številno sokolsko članstvo in občinstvo, ki je z zanimanjem sledilo poteku tekem ter navdušeno ploskalo nekaterim izvrstno in skoro brezhibno izvedenim tekmovalnim vajam. Tekme so nepretrgoma trajale od 6. do 16. ure popoldne.

Izid tekem vrst višjega oddelka:
a) člani: 1. mesto: Sokol Ljubljana 6212 točk, 2. mesto: Sokol Ljubljana 5922 točk, 3. mesto: Sokol Ljubljana II 5727 točk, 4. mesto: Sokol Novi Sad 5634 točk, 5. mesto: Sokol Zagreb II 5529 točk, 6. mesto: Sokol Beograd I 5319 točk, 7. mesto: Sokol Celje 5126 točk, 8. mesto: Sokol Ljubljana I 4994 točk, 9. mesto: Sokol Beograd V 4937 točk, 10. mesto: Sokol Osijek 4846 točk.

b) članice: 1. mesto: Sokol Ljubljana 2653 točk, 2. mesto: Sokol Zagreb II 2623 točk, 3. mesto: Sokol Maribor Matica 2461 točk, 4. mesto: Sokol Celje 2349 točk.

Posamezniki: člani: 1. Stepišnik Milan, Ljubljana II 1092 točk, 2. Zupančič Neli, Ljubljana M. 1084 točk, 3. Vilič Marka, Novi Sad 1067 točk. Članice: 1. Stefanini Zulejka, Zagreb II 542 točk, 2. Vanjeva Joža, Sarajevo, 505 točk, 3. Kozjak Vera, Zagreb II, 504 točk, 4. Vaz-zaz Jelica, Ljubljana M., 504 točke.

Zastopstvo Narodnega predstavništva

Beograd, 25. junija r. Narodna skupščina kraljevine Jugoslavije je ob vsaki priliki kazala posebne simpatije do jugoslovenskega Sokolstva. Njen predsednik osebn ali po svojem zastopniku je vedno prisostvoval vsem svečanstvom pri posvetitvi sokolskih zastav ali sokolskih domov ter pri vsaki drugi sokolski manifestaciji, vselej izražajoč svoje nade in svoja čuvstva do Sokolstva. O priliki sokolskega pokrajinskega zleta v Ljubljani ne Vidovalan bo Narodno predstavništvo odposlalo večjo deputacijo, da tudi pri tej priliki manifestira svojo ljubezni in naklonjenost do Sokolstva.

Senat bodo zastopali na zletu podpredsednik dr. Fran Novak in senatorji-Sokoli g. Pavao Vujić, Milutin Dragović, Atanasije Sola, dr. Dinko Trinajstić, dr. Sava Glušac, dr. Slavko Ljubibratić, dr. Vladimir Ravnihar in dr. Gustav Gregorin.

Narodno skupščino bodo zastopali tajnik Gavro Milošević in narodni poslanci-Sokoli: dr. Oton Gravančič, dr. Ljudevit Pivko, dr. Milan Metkoš, dr. Bogdan Vi-dović, Milan Dobrovoljac, Lovro Petovar, Rasto Pustomlesček, Janko Račić, Svetislav Mihajlović, dr. Milorad Kostić, vojvoda Jovan Dovedzenski, Vlado Špahić in dr. Drago Nikolić.

Sokolska povorka v četrtek

Členjeno občinstvo obveščamo, da bo šel sokolski sprevod v četrtek 29. t. m. po naslednjih ulicah: Tyrševa cesta, Aleksandrova cesta, Bleiweisova cesta, Rimska cesta, Emonska cesta, Čojzova cesta, čez šentjakobski most, Sv. Jakoba trg, Stari in Mestni trg, Pred škofijo, Kopitarjeva ulica, Jubilejni most, Resljeva cesta, Slomškova ulica, Pražakova ulica, Miklošičeva cesta, Marjin trg, Prešernova ulica, Šelenburgova ulica na Kongresni trg, kjer bo stik in pozdravi. Vabimo členjeno občinstvo, da po teh ulicah okraši svoja stanovanja z zelenjem in zastavicami ter pripravi cvetje, s katerim bo obsulo sokolsko povorko.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Svojih ne pozabimo!

V okviru sokolskih slavnosti je bila včeraj otvorjena tudi narodnoobrambna razstava v dokaz, da Sokolstvo bdi tudi nad onimi, ki danes še niso z nami

Ljubljana, 25. junija.

Ljubljana še ni nikoli tako živo in podošnosno manifestirala narodovega dela za obstoj njega in države. In sokolski misel: večnega gibanja, večnega stremjenja kvišku in po razrušitvi zadnjih ovir za svobodno razmah naroda, ni doživljala še nikoli toliko triumfov, kakor zdaj na vseh poljih duhovne in telesne kulture. Zlasti pa je to opaziti na žilavem delu, ki ga dokazuje narodno - obrambna razstava v velešolskem paviljonu M. katere otvoritev se je vršila danes dopoldne ob pol 12. ob navzočnosti g. bana dr. Marušića, načelnika narodno - obrambnega oddelka SKJ dr. R. Fuchsa, upravnika policije g. Keršovana, dvorne dame ge. Tavčarjeve kot zastopnice CMD, magistratnega direktorja g. Jančigaja kot zastopnika župana mesta Ljubljane, g. Truhlarja kot zastopnika ČOS, podstaroste SKJ g. Engelberta Gangla, podstaroste Kajzelja, podstaroste Ljubljanske župe Milka Krapeža, zastopnika Narodne obrane g. Venturinija, znanega za služenja vodje primorskih Slovencev podpredsednika »Branibora«, tajnika CMD g. Frana Skulja, zastopnika akad. mladine g. Stane Bidovca, bivšega predsednika Jugoslovenske Matice g. dr. Janka Pretnarja, podpredsednika višjega deželnega sodišča g. dr. Al. Gradnika, predsednika kluba koroških Slovencev in dr. tož. g. dr. Fellacherja in drugih, ki so, zavedajoč se velikega pomena narodno - obrambnega dela, to razstavo z nemajhnimi žrtvami uresničili.

Razstavo je otvoril g. dr. Riko Fuchs. Po pozdravu vseh navzočih odličnikov je s toplimi besedami poudaril nujnost narodno - obrambnega dela in izrekel prisrčno zahvalo vsem, ki so z delom ali drugače pripomogli k prikazu naše Golgotе. Z iskrenim priznanjem se je zahvalil za ves trud in za zbrani material zlasti Klubu primorskih akademikov, Klubu koroških Slovencev, akademski podružnici CMD in vsem narodno - obrambnim organizacijam. Naša dolžnost je, da opozorimo javnost, zlasti pa našo mladino, je izvajal govornik, na obrambo naroda, da začnemo z organiziranim narodno - obrambnim delom in pokličemo na pomoč vse činitele na polje nacionalne politike. Narodno - obrambno delo zahteva hkrati vse opore jugoslovenske javnosti. Zakaj v njenem, v interesu vsega jugoslovenskega naroda je obstoj naših meja. Razstava nudi po zbranim materialu res pregledno, a prav zato strahotno podoben narodovega trpljenja pred prevratom in danes onega dela, ki ječi na severu in v zahodu še pod tujim jarmom.

Po stenah so obešene velike, krasno izdelane karte, ki ponazorjujejo s statističnimi podatki potujočevalno delo bivše Avstrije in sedanjih gospodarjev na slovenskem Korotanu in v slovenski Primorski. Karte so delo manjšinskega instituta in

članov akad. podr. CMD ter članov Kluba primorskih akad. Zlasti zanimiva je velika karta, ki kaže severno ozemlje Jugoslavije in del Italije, na kateri so grafično prikazane znamenite Mazzinijeve besede: »Odprište šestilo: postavite eno konico na sever Italije, drugo na Parmo — zavrtite...« in po njegovem pogoltnem menda beneški lev vso Slovenijo, Istro in del Hrvaške.

Prav tako je zanimiv pregled avstrijskega potujočevalnega dela zlasti za časa plebiscita. Razstavljeno so lepaki in letaki, nemški in slovenski, ki spominjajo na tisto odločilno borbo, ki smo jo izgubili, izgubili Korotan in z njim marsikakega nenadomestljivega borca. Tudi Malgajev spomenik v miniaturni je razstavljen. Tam nad Guštanjem stoji z reliefom junakove glave. Na njem je napis:

O, jaz ne spim —
le čakam čas
in čakam vas,
da gremo skupaj
čez st. Vid
med brate
našo Zilo pit!

Tako se sprejema človek od svetlinje do svetlinje. Stari društveni prapori koroških in primorskih nacionalnih društev nemo govore zgodovino, trpljenje našega naroda.

Tam je med drugimi razgrnjen tudi dragoceni prapor pevskega društva Nabrežina. Na njem je letnica 1900. Ves je z zlato vezan, rdeč, z narodnimi trobojnicami. Okrog njega so Nabrežinci. Rešili smo ga! Prapor. Zlat je! Deset tisoč kron je veljal. Res je zlat. Zlat še bolj po tem, ker dokazuje tisto silno narodno zavest našega ljudstva, ki se ni ustrašilo v svojem delu za narod nobenih žrtv. Prapor hrani Jugoslovenska Matica.

Kamor se človek ozre, na mize, na stene, povsod vidi žrtve, ki so padle, zadete od svinčenk, do zadnjega diha v delu za svoj narod; povsod vidi ruševine, delo nam sovražne »skulture«. Tržaški Narodni dom, kakor da je še zdaj ves v plamenih. Ne ugasnejo. Ne smejo ugasniti.

Ob steni Kraljeva umetnina: Slovenec-trpin, ovenčan s trnjevo krono in brez rok — Slovenija brez Koroške in brez Primorske.

In številne stenske karte govore o laži naših sosedov, o laži utrakvističnih šol, o laži pravic majšine, o laži avstrijskega uradnega ljudskega štetja od leta 1844 do današnjih dni. — Slike divjanja proti Slovincem in dokaz lažikulture dveh največjih narodov Evrope.

Nad slikami in kartami po so razobešeni grbi našega izgubljenega ozemlja in mest.

Plebiscit in nasilje.

Lunder, Adamič, Gortan in nešteto drugih govori, bije, prosi, roti: Bodite! — Branite se!

S težkim srcem mračen, premagan od nešteti dejstev, ki govore, da je pravica pri nas, obstane človek sredi dvorane, pogled mu uide kvišku, kakor bi prosil — in ugleda z velikimi rdečimi črkami na sivem ozadju zapisano geslo te razstave: Sokoli, branimo svojo zemljo!

Pripravite stanovanja in prenočišča!

Stanovanjski odsek Prvega pokrajinskega zleta Sokola kraljevine Jugoslavije naproša vse tiste, katerim so člani stanovanjskega oddelka svoječasno dostavili v obliki oklica »Zlajev« v svrhu prijave prenočišča, da jih blagovolijo izpolniti poslani stanovanjskemu oddelku na glavni kolodvor, ker jih iz tehničnih razlogov stanovanjski odsek ne more vseh sam pobrati.

Istovčasno naproša stanovanjski odsek vse one, ki bi mogli oddati kakšno prenočišče, da to nemudoma javijo stanovanjskemu oddelku, ki je v silni zadregi glede prenočišč.

Koncert na velešolju. Danes od 19. dalje bo na velešolskem prostoru velešolskega koncert českih godbenikov.

Prihod ruskih Sokolov. Danes ob 13.38 prispe v Ljubljano 400 ruskih Sokolov, članov in članic. Med njimi je večina iz Beograda, mnogo jih je pa tudi iz Francije, Litve in Bolgarske.

Seja sprejemnega oddelka bo dr. ob pol 19. v sejni dvorani Narodnega doma. Vse brate prosimo, da se seje zanesljivo udeležijo. Predsednik.

Poziv rediteljstvu. Pozivamo vse brate reditelje severne tribune in godbenega paviljona, da pridejo jutri točno ob pol 5. zjutraj pred rediteljsko pisarno na zletišču. V sredo 28. t. m. morajo biti vsi reditelji zbrani točno ob pol 6. zjutraj pred rediteljsko pisarno na zletišču. Prosimo zanesljive udeležbe in točnosti.

Poziv viškega Sokola svojemu članstvu. Vse članstvo, naraščaj in deco obveščamo, da je stanovanjski odsek za pokrajinski zlet v Ljubljani določil kot stanovanca na Viču bratsko Sokolsko župo Karlovac. Člani bodo nastanjeni v šoli, članice pa v Sokolskem domu. Viški Sokol bo priredil svojim dragim gostom svečan sprejem na doljenjskem kolodvoru, oz. pri prihodu v viško občino. Karlovčani prispejo v Ljubljano jutri popoldne ob 15.30 na doljenjski kolodvor, kjer jih bo sprejelo odposlanstvo viškega Sokola. Ostalo članstvo, naraščaj in deca z zastavami in v krojih odnošajo v civilu z znaki se zbere ob 16. v Sokolskem domu k pozdravu. Hišne posestnike vlijudno prosimo, da za časa zletnih dni razobesijo zastave in pozdrav in počastitev sokolskih gostov.

Podaljšanje policijske ure v zletnih dneh. Banske uprava je dovolila, da smejo biti v dneh od 26. do 29. junija v območju mesta Ljubljane odprte gostilne do 2. zjutraj, kavarnar pa vso noč omejitvijo, da se po 2. uri ne smejo točiti alkoholne pijače. Podaljšanje policijske ure velja tudi za velešolske prostore.

Kr. banska tkalnica preprog Drinske banovine v Sarajevu

Obiščite

razstavo sarajevskih preprog

v kazinski dvorani v MARIBORU

od 26. do 29. junija od 9. do 12. in od 2. do 7. ure zvečer. Sprejemamo naročila na 24mesečno odplačevanje brez naplačila.

Kongres Narodne odbrane

Banja Luka, 25. junija. Danes se je vršil veliki kongres Narodne odbrane. Ze včeraj in ponoči je prišlo več tisoč članov Narodne odbrane v Banjo Luko, da se udeležijo kongresa. V pozdrav gostom se je vse mesto okrasilo z zastavami. Kongres je bil odprt ob 9. dopoldne v banskem dvorcu. Otvoril je prisostvoval kot zastopnik N. Vel. kralja general Danilo Belimarković. Predsednik Narodne odbrane Trifunović je najprej pozdravil prisotne, nakar so govorili član uprave in senator Ljubljanič in zastopnik Narodne odbrane iz Banje Luke ter Beograda. Prečitanih je bila tudi cela vrsta brzodajnih pozdravov iz raznih krajev Jugoslavije. Popoldne je kongres nadaljeval svoje delo. Vsi udeležniki ostanejo v Banji Luki do 28. t. m., da slovesno proslavijo praznik Vidovega dne.

Iz novinarske organizacije

Beograd, 25. junija. Ker so v zadnjih mesecih vse sekcije Jugoslovenskega novinarskega združenja imele svoje glavne skupščine in določile svoje delegate za centralno upravo, se je včeraj sestala centralna uprava pod predsedstvom Frana Smodeja. Seji so prisostvovali delegati vseh sekcij. Centralna uprava se je najprej konstituirala in izvolila za podpredsednika Dobrosava Kuzmicića, za tajnika Vladislava Milenkovića, za blagajnika pa Nikolo Dragičevića. Predsednik Smodej je pozdravil novo centralno upravo in izrazil zadovoljstvo, da bo novinarsko združenje kot celota zopet moglo začeti aktivno delovanje. Glede na svoje dolgoletno delo v združenju je nato g. Smodej prosil centralno upravo, da ga sedaj, ko se je po pravih redno konstituirala, razreši predsedniške dolžnosti. Centralna uprava je sprejela željo gosp. Smodeja in mu izrekla zahvalo za njegovo dosedanje delo za novinarsko poklicno organizacijo. Na nadaljnji seji je centralna uprava razpravljala o vseh vprašanih novinarske organizacije in novinarskega poklica, ki pridejo na dnevni red glavne skupščine. Med drugim je razpravljala tudi o vprašanju gnotnega varovanja novinarjev, o vprašanju novega pravilnika in o splošnih razmerah v našem tisku. Vse sklepe je centralna uprava sprejela soglasno.

Konferenca izvoznikov sadja

Beograd, 25. junija. P. V. zavodu za pospeševanje trgovine se je vršila konferenca izvoznikov sadja. Predsedoval ji je beograjski izvoznik Voja Petković, ki je poudarjal potrebo povzdige ugleda našega izvoza v inozemstvo, kar je edino le odvisno od vestnosti izvoznikov. Udeležniki so razpravljali nato predvsem o organizaciji informativne službe na tujih trgih, kakor tudi o sortiranju sadja, določenega za izvoz.

Hišni posestniki zahtevajo davčne olajšave

Beograd, 25. junija. P. Danes je imelo v dvorani »Kazine« združenje beograjskih hišnih lastnikov svojo letno skupščino, na kateri so posamezni govorniki poudarjali, da je danes položaj hišnih posestnikov mnogo težji kakor pa najemnikov. Zato so hišnim posestnikom dovolilo stare davčne olajšave.

Mariborski dogodki

Maribor, 25. junija. Nedelja je bila lepa in je zvalila mnogo ljudi v okolico. Največja atrakcija dneva je bila dopoldanska

otroška olimpijada

V mestnem parku. Nastopilo je okrog 20 malih igraev, močan zbor harmonikarjev, ki je zaigral več slovenskih narodnih pesmi. Nato so malčki tekmovali na skirah, na manjših in večjih dvo- in trokolesih. Za tekmovalcem pa so zopet nastopili harmonikarji ob spremljevanju večjih tovarišev. Otroška olimpijada je privabila v Mestni park veliko množico ljudi iz mesta. Mladi harmonikarji bodo odšli prihodnji mesec tudi na Bled, kjer se poklonijo prestolonasledniku Petru s priložitnostno pesmijo, ki jo bodo zaigrali na koncertu.

V policijski kroniki je zabeležen nekaj manjših tatvin.

Trgovcu Vladimiru Plicu na Aleksandrovi cesti je neznan tat odpeljal v petek zvečer štirikolesni vozček, v stanovanje upokojenega polkovnika Vladimira Vrhovca se je pa v času, ko ni bilo nikogar doma, splazil nekdo v spalnico in mu odnesel žepno uro budilko z veržico in obeskom. Služkinja Marija Fistrova je pustila v stolni ulici v neki veži nekaj časa svojo košaro z raznim špecerijskim blagom. Neznani tat je košaro odnesel.

Od doma je pobegnil pazniku Francu K. na Zrinskih trgu 9 13-letni nezakonski sin France M. zaradi slabega šolskega izpričevala. Fant nosi silve ponošene kratke hlače, pisano srajco, je brez jopiča in klobuka. Govori samo slovensko. Reševalna postaja je imela malo opravka, v bolnišnico so pripeljali samo več bolnikov.

Popoldne je bila na Trgu svobode dobrodelna tombola.

Ki se je udeležilo mnogo ljudi. Sreča se je nasmešila naslednjim: prvo tombolo, 4000 Din v gotovini, je dobil Leopold Romih, delavec iz Studencev, drugo, 2000 Din, Julijana Kiferjeva, maserka, tretjo, 1500 Din, Stanko Segala iz Studencev, četrto, 1000 Din, delavec Heinz Henkel, brezplačno pa bo šla na morje učenka Margareta Stojnskova, ki ji je žreb določil peto tombolo. 600 Din je dobil mizarški pomočnik Andrej Mertel, 500 Din v gotovini pa Tea Molnerjeva s Pobrežja.

Ljubljanskim članom JRKD

Sreska skupščina bo v ponedeljek 3. julija ob 20. v balkonski dvorani Kazine in ne 27. t. m., kakor je bilo to prvotno javljeno, ker bo na ta dan pozdravni večer na čast sokolskih gostov na Taboru kot uvod v sokolske dni.

Opozarjamo vse krajevne organizacije, da imajo pravico udeležbe na skupščini samo sreski delegatje, in to samo s poverilnicami krajevnega odbora. — Sreski odbor JRKD.

Spominu Vekoslava Spiničiča

Trbovlje, 25. junija. V petek zvečer se je vršila v veliki dvorani Sokolskega doma spominjska proslava za pokojnim narodnim borcem Vekoslavom Spiničičem. Obisk je bil prav zadovoljiv. Učitelj g. Pahor je imel predavanjske in velikega pokojnika in očrtal velike zasluge, ki si jih je pridobil pokojni narodni voditelj za svoj narod in državo. Učenka Medveškova je z občutkom deklamirala dve lepi Katalinčevi pesmi, in sicer »Poslednjemu od istarskih trolistov« in »Nad grobom Vekoslava Spiničiča«. Starosta Sokola učitelj g. Pleskovič Rudolf je govoril o pokojnem Spiničiču kot Sokolu vzornem svetniku in rodoljubu.

Pevsko društvo »Zvone« je zapelo pod vodstvom Molka »Slovenec, Srb, Hrvat« in večno lepo »Buči morje Adrijsko«. Spominjska proslava je napravela na vse navzoče prav lep vtisk. Pogrešali pa smo jih mnogo, ki radi poudarjajo svojo rodoljubnost.

Huda nesreča pri podiranju dreves

Novo mesto, 25. junija. Pri gozdnem uradu v Podstenicah je bil med drugimi delavci zaposlen pri podiranju dreveja tudi drvar König Janez, doma iz okolice Smuke. Nesreča je hotela, da ga je močna veja udarila po glavi s tako silo, da mu je počila lobanja. Nevarno poškodovanega moža so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živec, pri bolečinah v kolku, zasopelnosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti, povzroči naravna »Franz Josefova grenčica« izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe.

Krokodil na Menini in druge reči

Kamnik, 25. junija. Vse vrste zveri smo zdaj že srečali na Menini planini. Pred dvema letoma so pri velikem jesenskem lovu ustrelili kapitalnega medveda, ki je baje že več let s svojo družico gospodaril po planini in pomagal podjetnim oglarjem pri pospravljanju tolstih kostrnov. V jeseni so preganjali po planini čredo merjascev, ki se je klatala po poljih pod Menino in delala kmetom občutno škodo. Pozimi se je čreda preselila menda proti zapadu, ker so nad izvirom Kamniške Bistrice našli ubitega velikega merjasca. Ponoči je iskal prehoda, pa je v temi strmoglavil raz vsoko skalo in se ubil. V januarju so zopet zasledili volka, zdaj pa se je razširil glas, da so videli krokodila, ki se je za namenkrat izprevergl v krotkega fazana. Takole se je nekako napravila ta senzacija.

Pred kratkim je prihitel v vas pod Menino neki možki s krikom: »Ljudje božji, pomagajte, krokodil je v planini!« In devectorica vaščanov se je na hitro oborožila z vilami in krampi in se v navdušenem pohodu napotila v planino, da ujame krokodila, ki ga je prinašalec te novice čisto natančno videl. Sedel je pod grmom in stegoval glavo proti kmetu, kakor bi ga hotel požreti. Ko je prišla oborožena stia do krokodilovega grma, so videli da se pod njim izprehaja krasen fazan. »Prav tak je bil, samo malo bolj podoben krokodilu,« je zatrjeval kmet v zadregi nad svojo zmoto. Fazanov namreč v teh krajih ne poznajo. Sele letos jih je prišel gojiti neki lovski zakupnik.

Na Menini se je letos pomlad zakasnila za cele tri tedne. Preteklo nedeljo je po hudem naliivu nastal snežni metej kakor sredi zime. Banska uprava, ki je z majem prevzela planinsko posestvo na tej planini pod svojo upravo, je določila nove pristojbine za prenočišča v planinskem domu. Prenočnina za eno ali dve noči znasa po 15 Din, za vsako nadaljnjo noč po 10 Din, za člane SPD in dijakke veljajo znane pristojbine, in sicer za eno ali dve noči po 10 Din, za vsako nadaljnjo noč po 6 Din. Na razpolgo je tudi več prenočišč na slani po 3 Din.

Potres v daljavi

Beograd, 25. junija. Snoči ob 23.07.43 je potresomski zavod na Tašmajdanu zabeležil hud potres v daljavi 1010 km od Beograda. Maksimum gibanja tla je bil v Beogradu ob 23.40.23 in je znašal 800 mikrometrov z valovno periodo 43 sekund. Konec potresa je bil zabeležen 40 minut po polnoči.

Objave

Društvo »Tabora«. Pevski in dramski odsek bosta imela vajo drvi ob 20. v sokolski dvorani na Taboru. Vsi!

Istrani, dijaki pazinske gimnazije, se pozivajo na važen dogovor v torek 27. t. m. ob 20. uri pri »Kolostratu« glede prihoda našega dr. Dinka Trnajačiča.

Palico je nekdo zamenjal med 17. in 18. uro v soboto v kavarni Nebotičnik. Prosimo, da jo zamenja za svojo v dnevni redakciji »Jutra«.

OBSEDNO STANJE V SOFIJI

Energična akcija bolgarske vlade proti terorju makedonstvujuščih — Vojaštvo in policija sta obkolili vse mesto in izvedli preiskave v vseh zasebnih hišah

Sofija, 25. junija. Davi ob 3. sta vojaštvo in policija cernirali vse ulice v mestu. Noben mešanec ni smel zapustiti stanovanja, dokler ni bila izvršena natančna preiskava v vseh sofijskih hišah. Oddelki vojaštva in policije so preiskali vse zasebne hiše, pri čemer so iskali predvsem skrito orožje in sumljive osebe, ki jih je bilo precej tudi aretiranih. Vsak promet je bil od ranega jutra povsem prekinjen. Mobilizirana je bila vsa policija in v mesto so prispeli tudi močni oddelki orožništva iz drugih krajev. Ves dan je bila Sofija podobna izumrlemu mestu, ker je bilo vsako gibanje na ulicah prepovedano. Hišne preiskave so bile končane šele popoldne, promet po ulicah pa je bil dovoljen šele pred večerom. Po sofijskih ulicah patrolirajo močni oddelki vojaštva in popolni bojni opremljeni in oboroženi policijske patrle, ki neprestano odvajajo aretirane sumljive osebe. Vse ceste, ki vodijo v Sofijo s podeželja, so zastražene od vojaštva. Ustavljen je bil tudi ves železniški promet z ostalimi kraji in včeraj ter danes ni prispel v Sofijo noben vlak. Od 9. do 10. dopoldne so bili onemogočeni tudi vsi telefonski razgovori in prekinjene tudi vse telefonske zveze Sofije z inozemstvom. Policija je vršila aretacije v množicah. Aretirance so odvedli v policijske zapore ter vojašnice. Pri hišnih preiskavah so baje našli večje množine orožja, bomb in razstreliv, vendar pa podrobni uspeh preiskav ni znan.

Ti ukrepi bolgarske vlade so bili posledica pogostih političnih umorov v Sofiji in na podeželju, kakor tudi interpelacij proti terorju makedonstvujuščih, ki so se obravnavale na zadnjih sejah Narodnega sobranja, ter splošnega nezadovoljstva prebivalstva zaradi nezadostne javne varnosti.

Zakon proti političnim atentatom

Sofija, 25. junija. p. Narodno sobranje je snoči sprejelo predlog zakona o zatiranju umorov med makedonstvujuščimi. S tem zakonom se določa smrtna kazen ne samo za umore, temveč tudi za poizkuse umorov, ako so bili započeti na pobudo kake organizacije.

Proglasitev obsednega stanja v Sofiji predstavlja za Bolgarijo važen dogodek. Čeprav so se v Bolgariji že dolgo časa množili umori in krvava obračunavanja med političnimi nasprotniki in so se na sofijskih ulicah neprestano ponavljali politični atentati, je vendar proglasitev

obsednega stanja prišla povsem nepričakovano. Vlada je držala v največji tajnosti svoje načrte in ko je prišla snoči pred Narodno sobranje z zakonskim predlogom proti zatiranju medsebojnih pobov makedonstvujuščih, je odločno obsodila vse te zločine ter izjavila, da bo vse storila, da se prepreči v bodoče. Včerajšnji govor predsednika vlade Mušanova v Narodnem sobranju je bil v tem pogledu zelo značilen, vendar nihče ni mogel domnevati, da bo vlada že davi proglasila obsedno stanje. Kak učinek bo imel ta ukrep bolgarske vlade, bodo pokazali šele prihodnji dogodki.

Protiukrepi VMRO

Sofija, 25. junija. AA. Glede na sprejetje zakona o smrtni kazni za makedonske atentatorje je VMRO poslala zaupno okrožnico svojim izvršnim organom. V tej okrožnici poziva svoje ljudi,

da ne smejo, če bi bili aretirani zaradi kakšnega umora ali poizkusa umora, priznati, da so umor poizkusili ali izvršili po nalogu VMRO.

Skrivnostni umor

Sofija, 25. junija. č. Sofijska policija vodi energično preiskavo, da bi ugotovila, čegava je človeška glava, ki so jo našli v nekem vodnjaku v selu Banki pri Sofiji. Doslej je ugotovili, da je morala biti ta glava moškega, ki je bil star približno 40 let. Glavo so natančno preiskali v medicinski fakulteti. Po obrazu sodijo, da je bila človeka mongolske ali semitske rase. Žrtve je bila najprej zadušena, nato pa ji je bila odrezana glava. Zločin je bil izvršen najmanj pred 14 dnevi in največ pred 20 dnevi. Policija se nahaja še vedno pred veliko skrivnostjo.

Minister dr. Angelinović o Poljski

Po posetu jugoslovenskih parlamentarcev na Poljskem — Poglobitev odnošajev s poljskim narodom

Beograd, 25. junija. Minister dr. Grga Angelinović, predsednik poljsko-jugoslovenske parlamentarne unije, je ob povratku iz Poljske izjavil beograjskemu poročevalcu Havasa:

Vsi z mojega potovanja po Poljskem se dajo izraziti z nekaj besedami. Poljski narod je z mnogo naporom in s prelito krvjo dosegel svoje zedinjenje in osvobodjenje. Kakor hitro prispe na Poljsko, dobi tudi površen opazovalec vtis, da poljski narod visoko ceni pridobljeno svobodo in da ga ni na svetu, ki bi se smel dotikati poljskih meja, ne da bi izrazil enodušnega odpora vsega poljskega naroda. To je prvi in glavni vtis, ki ga človek dobi na vsakem koraku po Poljski.

Drugo, kar zbujta pozornost, je to, da poljski narod živi in da si prizadeva, da bi pridobil materialne kulture, ki si jih je nabral pod tujim gospodstvom in pod tujo upravo, ohranil in jih dvignil še na višjo stopnjo. S tem dokazuje, da mu je tuje varuštvo odveč in da je zmožen kot osvobojen narod še več doprinesiti k splošnemu napredku. Zgled za to so Lodz, Katowice, najlepši primer sta pa Mostec in Gdynia, kjer se je v najlepši luči pokazal ustvarjalni duh poljskega naroda.

Največji vtis je pa ta, da je poljski narod, čeprav ne po dolgotasi svoje obale, zato pa po duhu postal pravi pomorski narod. Ne samo, da njegovo gospodarsko živ-

ljenje teži na morje, temveč tudi ves duh poljskega naroda prevzet z željo po morju in s stremiljenjem, da na tistem koščku morse obale pokaže svoje napore, ki jih more pokazati velik narod z več ko 30 milijoni prebivalcev.

Pri vsem tem moram omeniti še to, da se poljski narod zaveda dolžnosti slovenskega naroda in da si je v svesti dolžnost svojega poslanstva. Kar me je pa najbolj razveselilo na vsem potovanju, je to, da sem povsod naletel na neomejene simpatije do Jugoslavije in na iskrena čuvstva do našega naroda.

Sestanek Titulesca in Litvinova

London, 25. junija. Med sovjetskimi zunanjim komisarijem Litvinovom in rumunskim zunanjim ministrom Titulescom se je vršil, kakor se je šele sedaj izvedelo, na sovjetskem poslanstvu sestanek. Krog trdijo v sovjetskih in rumunskih krajih, sta ob državniku razpravljala pri tej priliki o česarabiskem vprašanju, ki je najbolj nevarno za odnošaje med obema državama. O izidu razgovora niso znane podrobnosti, vendar pa pravijo, da sta bila oba ministra o poteku zadovoljna.

VSAK NAROČNIK »JUTRA«
je zavarovan za 10.000 dinarjev!

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Velike poplave na španskem

Nad severovzhodnim španskim mestom Bilbao se je utrgal oblak. Vse mesto je bilo poplavljenno. Gmotna škoda je ogromna.

Ameriški učitelji demonstrirajo

Učitelji v Chicagu so priredili javno demonstracijo proti mestni upravi, ker že šest mesecev niso dobili svoje mesečne plače. Chicški listi jih tolažijo, da bo sedanja svetovna razstava v Chicagu pripomogla tudi njim do rednih dohodkov

Proces proti španskim monarhistom

V Madridu se je pričel velik proces proti številnim osebam, ki so zapletene v poskus monarhističnega prevrata v lanskem avgustu. Obtožence prevažajo iz vojaške jetnisnice v pravosodno palačo in nazaj pod močno vojaško eskorto.

ANEKDOTA

Bila je ena izmed žensk, ki si morajo ogledati najprej vso zalogo v trgovini, preden se odločijo za nakup. Hotela je par nogavic in par za parom se je gromadil visoko na prodajni mizi. Pokazali so ji tucate za tucati, vse barve, vse velikosti, vse oblike. »Je to vse, kar imate?« je rekla izmučeni prodajalki. »Da, milostiva, razen nogavic, ki jih imam na sebi,« je odgovorila prodajalka.

Mlada žena je kupovala semena. »Pa ste prepričani, da bodo zrasla iz njih visoka drevesa?« je vprašala trgovca. »Gotovo,« je odvrnil trgovec, »samo da jih boste pravilno negovali.« — »No, potem mi pa dajte še eno višeco mrežo za ležanje,« je dejala mlada žena.

Iz akvaristove torbe

Pri zadnjem izletu k bajerjem poleg Sostre sem ujel kličub visoki letošnji škukico. Majhne škuke so lep okras za ribogojnico in glede barv ne zaostajajo v ničemer za eksotični. Zlati hrbet in gornji del bokov se leskečeta krasno svetlozeleno kakor smaragd. Zda meri okrog 9 cm in pri dobri hrani bo v jeseni že 20 cm dolga. Je majhne žuželke, paglavce, največ pa majhne ribe. Dve škuki v dvajsetlitrskem akvariju si lahko privoščimo, ker je opazovanje njihovega življenja prav zanimivo. Nerodno je samo to, da zahtevajo živo hrano. Sicer so pa krotke.

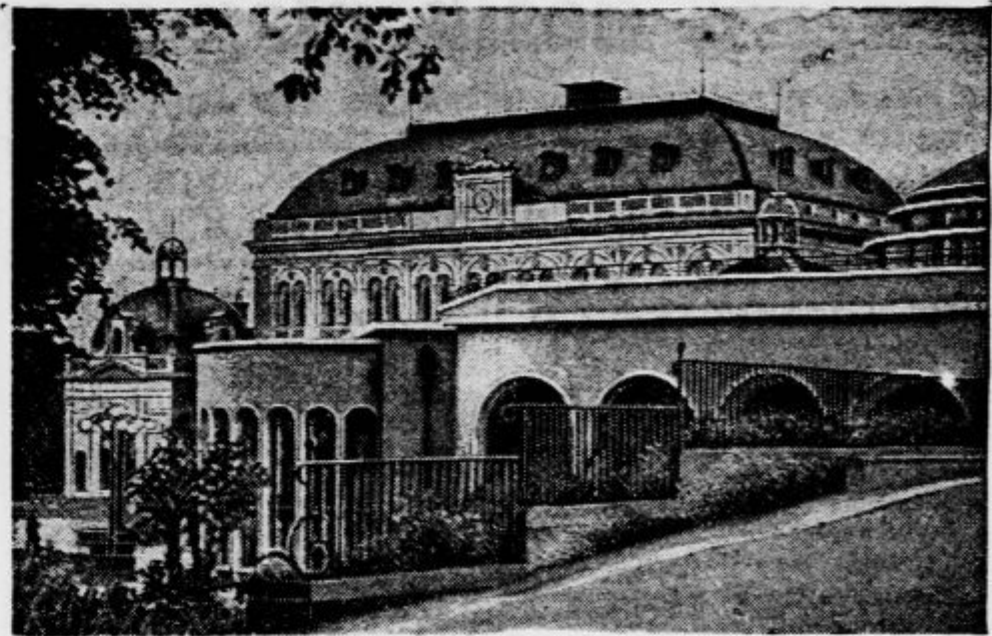
Poleg škukice sem ujel dva linja in eno polžačo. O linju sem že svoječasno pisal. Mladiči so mirne ribice. Lepota barv ob škrgah in ob bokih da linju pravico, da ga gojimo v domačih ribogojnicah, zlasti ker prav počasi rase. Posebno opozarjam naše akvariste na polžačo (cobitis taenia), ker imamo v naših vodah, t. j. v dravski banovine, dve vrsti polžač, ki ju lahko spoznamo po barvi in po risbah na telesu. Ena vrsta polžač je rjavorumenka, druga pa svetleje rumenkasta. Prva ima tudi temnejše pike in maroge kakor druga. Razlikujeta se tudi po dolžini vrstni marog, ki je sredi bokov od škrg do repa. Pri temnejši vrsti so te marogice bolj okrogle, precej nepravilne po obliki in velikosti, pri svetlejši vrsti so pa debelemu šivu podobne.

V Sloveniji in na Balkanu imamo več različnih vrst polžač, ki jih spoznamo tudi po obliki gobčka in po dolžini tipalk in telesa. Manje polžače gojimo v akvariju že zaradi tega, ker čistijo dno, to je pojedjo vse odpadke hrane, ki bi sicer začeli plesniti. Tudi tubifeksi (črvčki), zariti v mivko, niso varni pred polžačo. Večje polžače pa dvigajo preveč drobec mivke in drugih odpadkov, zlasti če se zarinejo popolnoma v dno, kar se čisto dogaja; zaradi tega niso priporočljive. Sicer so pa živahne živalce, skromne in trdne, zaradi česar si jih prav lahko omislamo. Glede kisika so precej občutljive. Če se vreme izpreminja, plavajo nemirno po akvariju, navadno se pa izprehajajo samo na dnu. Če se voda ohladi ali če jih splašamo, se zarinejo popolnoma v mivko, iz katere molli samo glava. Kjer so polžače, ne smemo nasuti na dno peska in kamena, sicer jim vzamemo možnost, da se zarinejo. Naposled omenim rastlino, ki je zaradi svojih zelenordečih listov dokaj lepa. To je neka vrsta ludvigije, ki jo vidimo v jarkih in bajerjih blizu obrežja, kjer silijo vršički nad vodno gladino. Lansko leto sem eno vsadi v akvarij, kjer se je prav lepo razrasla. Pretekli teden sem jo pa spet zasledil v bajerju pri Sostri in vzel še nekaj rastlin domov. Stebelca so precej debela, suličasti listi so razporejeni v kratkih presledkih vzdolž stebra po dva in dva. Sledeči par sestavlja od zgoraj pogledan s prejšnjim križ kakor pri koprivi.

Ljubitelji naše domače vodne flore opozarjam na naš botanični vrt, ki je bil zrafin pred več kot sto leti, ko je Marmont uredil našo pokrajino, torej za časa francoskega režima. V tem vrtu, ki je last ljubljanske univerze in ki ga skrbno neguje g. Juvan, vidiš skoroda vse naše vodne rastline. Zal so na tablicah samo latinska imena; gotovo bi domača imena teh rastlin, kolikor jih imamo, vsem, ki niso strokovni botaniki, mnogo več koristila kakor latinska, ki si jih ljudje, ki ne znajo nobenega romanskega jezika, le s težavo zapomnijo. Morda bi uprava ljubljanske univerze dala napisati tudi slovenska imena.

O. S.

Konkurenca Monte Carlu

Poslopje slajno urejene nove igralnice v Badnu pri Dunaju

Dogodki za mejo

Cerkvene teritorialne spremembe

Pred dnevi je videmski nadškof Nogar kot delegat papeškega nuncija Borgoncinija Duce izročil upravičeno goriško nadškofijo msgr. Sirotinju original papeževske bule z dne 10. februarja o novih mejah obmejnih škofij, s čimer se je nova razmejitev, ki je v skladu z državnimi mejami, tudi formalno potrdila. Listi so o tem že poročali. Nova razmejitev stopi v veljavo 1. julija. Na osnovi te odredbe preideta trbiška dekanija iz oblasti krške v oblast videmske škofije, prav tako tudi župnija v Fužinah, ki je doslej pripadala radovljanski dekaniji. Odnosno ljubljanski škofiji. Ljubljanski škofiji se odvzamejo nadalje idrijska in vipavska dekanija, ki pripadeta goriški nadškofiji, ter postojnska dekanija, ki se vključuje v ozemlje tržaške škofije. Omenjene dekanije je upravljal sicer tudi že do sedaj goriški nadškofijski ordinariat, vendar je bila ta uprava le začasna.

Postojnska dekanija obsega sedem župnij z okrog 22.000 prebivalci. Idrijska dekanija šteje župnije v Idriji, Godoviču, Spodnji Idriji, Na Ledinah, v Črnem vrhu. Vojskem in še dve drugi skupno okrog 15.000 prebivalci. Vipavska dekanija obsega župnije v Vipavi, Budanjah, Gočah, Ložicah, Vrabčah, Planini, Podkrajju, Podragi, St. Vidu, na Slapu, v Ustju, Vrhoplah in na Colu, ki štejejo skupno okrog 13.000 prebivalcev. Trbiška dekanija ima 9 župnij in 7500 prebivalcev.

Te velike izgube ljubljanske cerkvene oblasti komentira goriški katoliški organ tednik »Idea del Popolo« med drugim tako: »S tem papeškim aktom se zaključuje doba negotovosti, pa tudi nesmiselnih in ničelnih sanj. Sveta stolica je, kakor vselej, ponovno pokazala svoj premočrtni in nespremenljivi pravec, svoj duh, ki se zna prilagoditi odredbam civilnih oblasti. Idrijska in vipavska dekanija bosta sedaj še bolj sodelovali z brati iz ostale nadškofije pod dvojnimi rimskim žezlom« (sc. cerkvenim in fašističnim, op. ur.).

Poplave na Vipavskem

Neurje, ki je preteklo nedeljo divjalo tudi nad Julijsko krajino, je povzročilo, da sta Lokavec in Hubelj na Vipavskem nemadoma silno narasla in prestopila bregove. V prvih popoldanskih urah se je poplava z veliko naglico razširila proti Ajdovščini, ki je bila kmalu vsa pod vodo. Na cestah je voda dosegla višino emega metra. Vdrla je v kleti, priključna stanovanja in trgovine ter povzročila hudem ogromno škodo. Več avtomobilov je blokirala in poškodovala. Glasniki so skušali z deskami zavarovati nekatere hišne veže, a je silni pritisk vode deske sproti odplavil. Nazadnje so blizu Rizzattove žage podrli del leza ob potoku Lokavcu, tako da se je voda vtila na sosednja polja. Na njivah je poplava uničila vse posevke. Voda je prodrla do železniške postaje. Cesto iz Ajdovščine v Lokavec je docela razdrila, tako da je bila vsa povsem izločena. Prekinjene so bile tudi električne napeljave ter telefonske in brzojavne zveze. Škoda, ki jo je poplava povzročila zlasti kmečkemu prebivalstvu, in to v znatni meri po krivdi ajdovskega fašističnega tajnika Quadagna, ki je odredil, da se poruši jez na Lukavcu, dosedaj še niso ocenili. Kakor pa vse kaže, je tako ogromna, da bo spridlo nje uničena cela vrsta kmečkih gospodarstev.

Dva nova odvetnika

Na apelacijskem sodišču v Trstu je pretekli teden več odvetniških koncipientov upogajalo prokuratorski izpit. Izpit sta med drugimi z odličnim uspehom napravila tudi dr. Boris Mašera in dr. Lojze Vogrič. — Castitama!

Nov kvestor v Trstu

Na tržaški kvesturi se je v policijski službi izvršilo te dni več sprememb. Dosedanji kvestor dr. Gaetano Laino je bil službeno premeščen za kvestorja v Milan. Za njegovega naslednika je bil imenovan dosedanji videmski kvestor dr. Franjo Peruzzi, ki je že pred 10 leti služboval v naših krajih in se takrat kot policijski komisar zelo priključil fašističnim oblastem, ker je na vso moč toleriral nasilja fašističnih škvadrstov. Premeščenih je bilo tudi več drugih policijskih uradnikov.

Osem mesecev zapora zaradi stare avstrijske puške

V Sempasu so karabinerji pred meseci aretirali 21-letnega Bogoljuba Vouka in Stanislava Badaliča, ki sta baje skrivala neko staro avstrijsko puško in z njo celo streljala na Malem Vencju nad oseško cesto. Izročili so ju sodišču. V Gorici se je v sredo vršil proces. Vouk je bil zaradi pomikanja dokazov oproščen, Badaliča pa so obsodili na 8 mesecev in 15 dni strogega zapora ter na 2300 lir denarne kazni.

Iz podeželskega občinskega gospodarstva

Iz podeželskih občin na Goriškem prihajajo v javnost le sporadično več ali manj neznatne gospodarske novice. Predvsem fašističnim podežlatom ni na tem, da bi jim časopisi delali reklamo, ker bi bila vsaka hvala vse preveč pretirana in bi med ljudstvom, ki je vsaj nekoliko poučeno o delovanju svojih oblastnikov, izzvala le še večji odpor.

Ze nekaj let likvidirajo na Goriškem bivši šolski svet za Gorico in Gradiško. Likvidacija je v finančnem pogledu prevzela goriška mestna hranilnica, ki se ni branila stroškov, ker ji je bilo zagotovljeno, da bodo vsa bremena prevzela prizadete občine. Ko je bil sedaj šolski svet vendarle likvidiran, so se pričele likvidirati tudi terjatve goriške posojilnice. Zadeva se je rešila na ta način, da so se prizadete občine za odgovarjajoči znesek zadolžile pri posojilnici. Med temi občinami so: Fara, Dolenja vas, Trnovo, Ribemberk, Dornberg, Renče, Ajdovščina, Gorica, Kal pri Kanalu, Anhovno, Černica, Sempas, Grgar, Stanjel, Smartno pri Kojškem, Čepovan, Opatje selo, Sv. Križ pri Ajdovščini, Kanal in Miren. Razen teh sta se v zadnjem času zadolžili svetokriška občina in solkanska občinska frakcija še posebej, ker jima je prosvetno ministrstvo naprtilo stroške za gradnjo dveh novih šol. Spridlo slabega gospodarstva sta bili občini Zagrad in Miren prisiljeni, da sta prodali več parcel občinskega zemljišča. V Idriji pa so uvedli nove občinske doklade na živino.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živec, bolečinah v boku, zasopelnosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobotosti, povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadihah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Branko Sodnik:

Marica, ki je iskala sreče...

V sedemnajstem letu je bila takrat Marica. Pramlada, da bi še poznala svet. Pa je stopila vanj.

Dom je bil siromašen, kruha malo. Dolgo je stradala, potem je neko noč kar izginila od doma. Samo listek je pustila, da pojde služiti v mesto.

Doma se niso dosti brigali zanjo. Skoro odleglo jim je, da je bil eden manj pri mizi. Saj je res rada delala, toda dela ni bilo. Dvanajst rok je klicalo za delom, močnih in slabotnih, pa ga je domača njiva dala premalo.

Prišla je v mesto. — Plašno — komaj da si je upala stopiti na gladke, trde ulice. Majhna košara in v njej nekaj oblake — to je bilo vse, kar je nosila s seboj. Kje naj zdaj dobi delo? Veliko je mesto. Toliko vrat, pa ne ve kje bi potrkala. Begala je po ulicah.

Samo kos kruha je imela s seboj. Denarja skoraj nič. V parku je sedla na klopi in ga pojedla do poslednje drobtine, skoraj po božjo. In potem je šla spet naprej na pot.

»Ali imate kaj dela? Za dekle bi šla.«

»Nič ne bo.«

Tako so ji rekli pri vsakih vratih.

»V posredovalnico pojdite!« so ji rekli ljudje.

»Kam?«

»V posredovalnico. Dosti jih je po mestu. Le malo pogledite po napisnih deskah!«

Šla je. Nekaj kakor upanje je vstalo v njej.

Kmalu je dobila prvo. Vstopila je: Cela vrsta žensk je čakala tam. Mladih in starih — vseh in slabotnih. Nekam pomilovalno so jo vse gledale.

Potem so prišla gospe. Ena z nanosnikom. Pogledala je po čakalnicah.

»Saj ni nič novega, vsak dan iste.«

Potem jo je opazila v kotu.

»Tale je nova! Ali si že služila?«

Odkimala je.

»Se ne. Zravkar sem prišla od doma.«

»S kmetov, kaj ne?«

Pritrdila je.

»Nič ne bo. Kmečke so nerodne...«

Vsaka je rekla tako...

In Marica je šla spet po mestu. Od vrat do vrat.

Zvečer jo je prišla lakota. Čez dan je še čutila ni. Samo nekakšno utrujenost. Komaj je še premikala noge.

Stopila je v majhno gostilno v zakotni ulici.

Dim ji je pihnil v obraz in sopara. Dosti ljudi ni bilo. Sedla je k mizi v kotu.

»Večerala bi rada.«

Pojedla je neko malenkost.

»Ali imate prenočišča?«

»Imamo.«

»Koliko računate za sobo?«

»Dvajset in pet dinarjev...«

»Dvajset in pet...«

Marica je pomislila. Petdeset dinarjev si je prihranila. Večerja bo morala plačati.

Šla je. Nekaj kakor upanje je vstalo v njej.

Kmalu je dobila prvo. Vstopila je: Cela vrsta žensk je čakala tam. Mladih in starih — vseh in slabotnih. Nekam pomilovalno so jo vse gledale.

Potem so prišla gospe. Ena z nanosnikom. Pogledala je po čakalnicah.

»Saj ni nič novega, vsak dan iste.«

Potem jo je opazila v kotu.

»Tale je nova! Ali si že služila?«

Odkimala je.

»Se ne. Zravkar sem prišla od doma.«

»S kmetov, kaj ne?«

Pritrdila je.

»Nič ne bo. Kmečke so nerodne...«

Vsaka je rekla tako...

In Marica je šla spet po mestu. Od vrat do vrat.

Zvečer jo je prišla lakota. Čez dan je še čutila ni. Samo nekakšno utrujenost. Komaj je še premikala noge.

Stopila je v majhno gostilno v zakotni ulici.

Dim ji je pihnil v obraz in sopara. Dosti ljudi ni bilo. Sedla je k mizi v kotu.

»Večerala bi rada.«

Pojedla je neko malenkost.

»Ali imate prenočišča?«

»Imamo.«

»Koliko računate za sobo?«

»Dvajset in pet dinarjev...«

»Saj ne zamerite,« se je opravičil. »Nerodno je, če se človek pogovarja od mize do mize.«

Samo posmejala se je.

»Ali bi kaj pili? Prazna miza v gostilni — to se tako čudno vidi.«

Predem jo je mogla reči, da ne pije rada, je bilo že vino na mizi. Nalil ga je in ji nazdravil.

»Da bi se dobro imeli v mestu. Vidite, jaz sem pred leti prav tako prišel na slepo srčko in počasi sem prilezel naprej...«

Marica je bila vsa srečna.

»Kje pa stanujete?« jo je potem nenadoma vprašal.

»Nikjer,« je v zadregi odvrnila. »Nocoj bo že kako šlo... jutri pa...«

»Kaj brez stanovanja ste? Pa bi vzeli sobo t...«

»Prenalo denarja imam,« je zajecjala.

»Nič hudega. Veste kaj? Nocoj vam plačam jaz sobo. Tudi zaradi službe vam bom morda lahko pomagal. Jutri spregovorim z ženo. Morda se pramislili in vzame vas. Saj mu je že rekla, da bi rada vzela tako, ki je še začetnica. Stare služkinje so vse tako trmaste. Mladim mestnim pa roji po glavi vse, samo za pametno delo jim ni...«

Marici se je zjasnil obraz. Če se vse to uresniči...

»Le nič ne skrbite,« ji je rekel gospod. »Boga zahvalite, da ste srčali mene... Še pol litra!«

Marici je šlo vino v glavo. Sprva se je nekam bala pijanosti. Potem si je jo zaželela.

lela. Veselje ji je vrnilo in vso zanesenost ji je vzela...

Kakor v sanjah je še poslušala prijeten glas dobrega gospoda... Pred njo se je v bližini lesketalo zlato vino. Drazilo jo je. Pila ga je, pila... Čula je še natakarni glas, ki je pravil, da bodo gostilno že zaprli, potem se je nekdo oklenil in skoraj nesel po visokih stopnicah nekam pod streho...

»Odprija je oči. Zunaj je bil že velik dan. Sonce je sililo v sobo.«

Vsa zmenejena je bila. Ni vedela, kaj se z njo godi. Vse ji je bilo tako tuja. Glava jo je bolela.

Potem se je počasi zavedla. Pogledala je po sobi. Še ena postelja je bila zraven njene, vsa razmetana.

Potem se je ozrla okoli. In pogled ji je obstal pri vratih. Nekdo je stopal k njim in jih tiho odpiral, da bi šel iz sobe. Ni videl, da beži.

Zdajci se je obrnil. Dvoje prestrašenih oči se je v grozi zastrmel vanj.

Sunkoma je odprl. Hotela je krikniti, toda nekaj ji je stiskalo grlo. Planiti je hotela za njim, toda vseh udih ji je ležal avinec.

V glavi ji je šumelo. Kakor strašni, ubijajoči udarci so razbijali v njej koraki odhajajočega po stopnicah.

Šele čez dolgo je vstala. Vsa je drhtela. Potem je vzela košaro in šla.

In ni se več vrnila. Čez tri dni so jo pogrnili iz reke.

Sportna nedelja

Bask v gornji hiši

Včerašnji državni prvenstveni tekmi v Beogradu in Zagrebu sta se končali z zmaga Baska in Haška — Bask se je pomaknil za eno, Hašk pa z zadnjega na 8. mesto.

Ljubljana, 25. junija. V pričakovanju velikih sokolskih svečanosti, med katerimi so sredi tedna na sporedu tudi razne sportne prireditve — in tudi dve nočni nogometni tekmi — su bila danes ljubljanska igrišča prazna. Prost termin je izbral za dve dobri treninjski tekmi edino naš zastopnik v ligi — ASK Primorje — ki je pred počitnicami še enkrat pregledal svoje vrste. Dve dobri enajstori so mu postavili nasproti Hermežani.

Na veliki nogometni pozornici — v tekmi za državno prvenstvo — pa se imeli danes dogoditi v Beogradu in Zagrebu.

Presenečenje nam je preskrbel beograjski Bask, ki je proti pričakovanju gladko odpravil zagrebske »purgarje« in, kar je še pomembnejše, vodilni klub v tabeli. Za Ljubljano je njegova zmaga pomembna zato, ker je z danes dobljenima točkama prehitel našega zastopnika z enakim številom točk kot ostala dva beograjska udeležena usidral na 6. mesto.

Drugi zagrebski klub, ki je moral danes v boj za točko, in poslednji v tabeli, je imel na lastnih tleh nasprotnika v sarajevski Slaviji. Dasi je to moštvo precej nevarno, se mu je vendar posrečilo spraviti obe točki, tako da se je vsaj začasno izdal na zadnjega mesta.

Po današnjih tekмах je slika prv. tabele takole:

Gradjanski 11 6 1 4 17:14 13

Concordia	9	5	1	3	22:9	11
Hajduk	9	5	1	3	15:10	11
BSK	8	4	2	2	18:10	10
Jugoslavija	8	5	0	3	13:11	10
BASK	10	4	2	4	23:22	10
Primorje	10	3	3	4	18:22	9
Hašk	8	3	1	4	10:12	7
Vojvodina	8	2	3	3	9:18	7
Slavija (S)	10	2	2	6	17:23	6
Slavija (O)	9	2	2	5	11:22	6

BASK : Gradjanski 4:1 (1:0)

Beograd, 25. junija. Interes za to prvenstveno tekmo ni bil posebno velik. Tekmo je sodil g. Mojić, ki pa ni bil kos svoji nalogi.

Vodilni gol za Bask je zabil v 26. min. Tomašević iz neposredne bližine. Tako nato je bil teže bleziran in je moral zapustiti igrišče. Do odmora se situacija ni več spremenila.

V drugem polčasu je postala igra živahnija in so posebno domačini napeli vse sile, da bi povisali razliko. Med njimi igra znani dr. Jugović, ki pa samo statira. V 5. min. dobi žogo Hrniček, ki pošlje iz 10 m mimo osuplega Mihečiča neubranljivo v mrežo. V 20. min. se konča brez uspeha napad G., nato pa preide v napad Bask in Čupić zabije še tretji gol. V 25. min. je gneča pred vrati G.; sodnik izključuje Rajkovića, čes, da mu je ugovarjal. Radkovića zamenja Kokoto

vić, v krilski vrsti pa igra Hügl. V 40. min. strela Popović tik pred kazenskim prostorom Milkovića in prosti strel spremeni Podvinac v častni gol za G. 3:1 za Bask. V 42. min. se strelja kot proti G., Čupić dobi žogo na glavo in postavi končni rezultat.

HAŠK : Slavija (S.) 2:1 (1:1)

Zagreb, 25. junija. Zanimanje za to tekmo v Zagrebu ni bilo posebno veliko in se je zbralo na igrišču komaj 2000 gledalcev. Hašk je zmagal zaslužen. Tekmo je sodil g. Joksić iz Beograda, ki pa je ni mogel imeti dovolj v rokah.

Obe moštvi sta igrali skoraj ves čas samo z 10 igralci, ker je sodnik izključil iz vsakega moštva po enega igralca. Hašk je igral nekaj časa celo samo z 9 moštvi, ker je bil Horvat bleziran. V 20. min. strelja Geyer ostro v prečko, žoga se odbije Wolfu, ki jo pošlje neubranljivo med drogeve. 1:0 za H. V 28. min. doseže Slavija po krivdi Haškovega vratarja izenačenje. Vrtar brani z nogo, žogo dobi Kranjc in jo pošlje iz pol metra dalje v mrežo. Po odmoru Slavija precej popusti in igra večinoma defenzivno, tako da Hašk z lahkoto doseže še drugi in odločilni gol.

I SSK Maribor je startal slabo

V včerašnji kvalifikacijski tekmi za vstop v ligo s SK Splitom se je moral ISSK Maribor zadovoljiti z neodločenim rezultatom 1:1 (1:1)

Igral je mnogo boljše, po odločitev pa mora iti na splitska tla

Maribor, 25. junija. Na igrišču SSK Maribora se je odigrala danes prva kvalifikacijska tekma za vstop v državno ligo med prvaki LNP Mariborom in prvaki SPNP Splitom. Občinstva je bilo kljub važni tekmi malo.

Maribor je postavil v boj enajstori: Guttnier, Koren, Savo, Kokot, Kirbiš, Kukanja, Miro, Dušan, Konić, Hreščak, Prveršek.

Tekma se je vršila vseskozi v stilu borbe za točko, vendar pa je bila po odmoru tudi zanimiva in lepa. Pozneje je postala precej enostranska, ker domačini kljub stalni premoči niso mogli iztisniti niti enega gola. Maribor je nadkriljeval svojega nasprotnika posebno v krilski in napadalni vrsti, tako da neodločni rezultat niti najmanj ni v razmerju z igro, ki jo je pokazal. Napad je bil dober v polju, pred golom pa ni vedel kaj začeti s številnimi zrelimi situacijami. Izrazilo slab dan je imel Prveršek, med tem ko je bil Dušan v običajni formi. V

krilski vrsti je dominiral Kokot, ostala dva pa nista bila na posebni višini. Ožja obramba je bila v splošnem dobra.

SK Split je moštvo, ki današnjega nasprotnika ni dosegalo niti kombinatno, niti tehnično in je zato igralo večinoma v defenzivi. Po odmoru se gostje skoraj niso ganili s svoje polovice. Moštvo je ustrezalo edino v obrambi in z vratarjem, kjer ima igralce močnejših kvalitet. Krilski vrsta se je udajevala samo defenzivno. Napad si je trudoma ustvaril nekaj ugodnih položaj, zato pa ni imel v svoji sredi nobenega strelca.

Vodilni gol je padel za Split v 15. min. iz kota, izenačil pa je v 37. min. Miro.

Sodil je g. Podubski iz Zagreba dobro. Z današnjo tekmo je odlični branilec Maribora Savo odigral 100. tekmo za svoj klub, ki mu je ob tej priliki po dr. Planinšku izročil krasno spominsko darilo.

V predtekmi sta igrali rezervi Maribora in Svobode neodločeno 3:3.

SK Celje — prvak celjskega okrožja

SK Celje : Atletiki 5:2 (1:2)

Celje, 25. junija. Popoldne ob 17. se je vršila na igrišču SK Celja pred 600 gledalci prvenstvena tekma med SK Celjem in Atletiki, in sicer namesto jesenske prvenstvene tekme, ki jo je svojevčasno razveljavil podsavez. Tekma je bila izredno napeta in ostra; z njo je nogometna sezona v Celju dosegla svoj višek. Zmaga SK Celja je bila popolnoma zaslužena.

V prvem polčasu je bila igra precej izenačena, po odmoru pa je moštvo SK Celja prevzelo iniciativno in bilo do konca v premoči. Zmagovalci so pokazali kombinatno in tehnično mnogo znanja. Atletiki, ki so nastopili v ojačeni postavi, so igrali pošteno, toda skrajno ostro. Način njihovega igranja je izrazil med občinstvom viharne proteste. Štiri gole za SK Celje je zabil Prvanović. Goli so padli: v 41. min. prvega polčasa (lasten gol Atletikov) ter v 18., 25., 37. in 38. minuti drugega polčasa, za Atletike pa v 19. (iz 11-metrovke) in v 30. min. prvega polčasa.

Tekmo je sodil g. Nemec iz Maribora zelo nezadovoljivo in površno. S to tekmo se

je končalo prvenstvo celjskega okrožja, v katerem je SK Celje spet postal prvak, in sicer z vsemi 20 dosegljivimi točkami.

Jugoslavija : Olimp 3:0 (0:0)

Prvenstvena tekma med Jugoslavijo in Olimpom, ki se je vršila popoldne, se je končala z nepričakovanim, toda zasluženim porazom Olimpa. Igra je bila živahna in fair. Jugoslavija je nudila učinkovitejšo igro in je zlasti po odmoru prekašala moštvo Olimpa, ki je igralo brez pravih kombinacij in je bilo tudi pred nasprotnikovim golom zelo nesigurno. Goli so padli v 1., 32. in 34. minuti drugega polčasa.

Tekmo je sodil g. Janežič objektivno, a ležno. Gledalcev je bilo 250.

Nočna tekma v Beogradu

BSK : Rapid (Dunaj) 4:3 (3:2)

Beograd, 25. junija. Sinoči se je na igrišču BSK ob umetni razsvetljavi odigrala mednarodna prijateljska tekma med enajstori BSK in dunajskim Rapidom, v katerem je bilo najmanj tri četrtine igralcev dunajskega »Wunderteama«. Tekma je imela rekorden poset okoli 14.000 gledalcev, ki so zaradi krasne igre domačih res prišli do zadnjega na račun. Igra je bila od začetka do konca izredno napeta in lepa, posebno še,

ker so do konca domačini zabijali po en gol za vodstvo, Dunajčani pa za njimi vsakega izravnavali, tako da je šele 4 minute pred koncem famozni »Moša« zabil zmagovitosi gol za Beograd. Dunajčani so dali sicer lepo igro, toda Beograjdani so s tehniko, brzino in sreem odločili igro zaslužen v svojo korist. Tekmo je sodil g. Jolić.

Ostale nogometne tekme

Novi Sad: Rapid (Dunaj) : Vojvodina 4:1.

Osljeek: Slavija : BAK (Budimpešta) 7:1 (4:1). Reprezentanca Osljeka : BAK 5:1 (3:1).

Dunaj: Vienna : Ambrosiana 1:0 (1:0). Tekma za srednjeevropski pokal. 25.000 gledalcev. Sodnik francoske iz Budimpešte. Gol za V. v 17. min. Wortmann iz 25 m dalje. Vienna je bila v premoči in je zmago zaslužila.

Budimpešta: Sparta : Hungaria 3:2 (2:1). Tekma za srednjeevropski pokal. 12.000 gledalcev. Zmaga Sparte je bila zaslužena. Sodil je dunajski sodnik Frankenstein. Revanž bo 29. t. m. v Pragi.

Frankfurt: Nemčija A : Fortuna-Schalke 04 komb. 4:2 (2:2). Nemčija B : Repr. Frankfurta 4:2 (2:1). Dve tekmi namesto odpovedane tekme repr. Frankfurta proti Avstriji.

Nogomet med novinarji in stavel. V Zagrebu se je vršila včerašnja nogometna tekma med novinarji in tipografi, ki se je končala z rezultatom 13:13. Sodil je gledališki komik Cilić. Tež šaljivi nogometni tekmi je prisostvovalo zelo mnogo ljudi. Torej dober »sport«!

SK Ilirija (nogometna sekcija). Danes ob 18. trening I. skupine. Točno in polnostojno!

Službene objave LHP. Redna seja upravnega odbora se vrši izjemoma mesto v sredo še danes ob 18. v damskem salonu kavarne Emona. Zaradi važnosti dnevnega reda je navzočnost vseh odborov potrebna.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 20. seja sekcijskega odbora v restavraciji Slamič. Zaradi važnosti je potrebna polnostojna udeležba.

ZSK Hermes (uprava igrišča). Drevi ob 20.30 odbora seja pri Beliču. Vabi se g. Kožuh. Prav tako se vabi vsi, ki hočejo sodelovati pri kolesarskih prireditvah 2. julija na dirkalšču. Tajnik. — Kolesarska sekcija ima drevi ob 25.30 sejo tudi tam. Vsi točno in polnostojno. — Načelnik.

Tragedija japonske ribiške ladje

Moskva, 25. junija. d. Japonski ribiški parnik »Fun Maru« je v bližini Kamčatke nasledel na pečino in se potopil. 12 mornarjev je utonilo in samo petim se je posrečilo prispeti v rešilnem čolnu do obale Kamčatke. Ko se je čoln približal ruski obali, je ruska straža domnevala, da se nameravajo izkrcati japonski pionirji. Japonci niso razumeli klica ruske straže in po ponovnem pozivu so Rusi pričeli streljati. Usmrtili so štiri mornarje in čolnu, enega pa hudo ranili. Čoln s štirimi mrtvci in umirajočim je odnesel tok na široko morje, kjer ga je našla neka japonska križarka. Radi tega dogodka se pričakuje ostra demarša japonske vlade v Moskvi, dočim skušajo Rusi pojasniti nesporazum.

Italijansko notranje posojilo

Pariz, 25. junija. d. Po poslednjih vesteh iz Italije, pripravlja rimska vlada emisijo novega velikega notranjega posojila. Finančni položaj se je kljub temu, da so se tetaji nekaterih italijanskih državnih vrednostnih papirjev dvignili, izredno poslabšal. V veliki meri je k temu prispeval vedno bolj naraščajoči primanjkljaj državnega proračuna, ki bo kmalu dosegel višino 5 milijard lir. S temi preklarnimi razmerami v Italiji se je bavil »Matin« v daljšem poročilu, v katerem na koncu izvaja, da stremi rimska politika v zadnjem času z vseni ureditvi no nekaki gospodarski in finančni zvezi s Francijo. Prav zaradi tega v palači Chigi že komaj pričakujejo, da bi Daladier obiskal Mussolinija.

Za povzdigo našega lesnega gospodarstva

Minister za šume in rudnike o naši lesni trgovini in agrarni reformi v gozdovih

Beograd, 25. junija. AA. Centralni odbor jugoslovenskega lesnega gospodarstva je imel 22. t. m. plenarno sejo v Beogradu v dvorani Kola srbskih sester. Seji je v začetku prisostvoval tudi minister za gozdove in rudnike Pavle Matica, ki ga je pozdravil predsednik centralnega odbora Albert Deutsch-Maselski. Minister g. Pavle Matica mu je odgovoril:

Zelo drago mi je, da ste me povabili na to važno sejo in da sem mogel iz govora vašega g. predsednika spoznati želje in potrebe našega lesnega gospodarstva. Tem dražje mi je to, ker je bila moja živa želja od prvega dne, ko sem prevzel resor gozdov in rudnikov, da z vsemi silami skušam doseči zboljšanje jugoslovenskega lesnega gospodarstva kot enega izmed najvažnejših činiteljv gospodarstva v naši domovini.

V teku svojega delovanja sem prišel do spoznanja, da je treba spričo sedanjih silno težkih razmer na svetovnih lesnih tržiščih posvetiti največjo pažnjo industriji in trgovini z lesom, da se čim racionalneje izkoristi naše gozdno blago. Pri tem mi je bilo zlasti pred očmi dejstvo, da zavzema les in lesni izdelki stalno prvo mesto v našem izvozu in da predstavlja še vedno 20% vsega našega izvoza. Zato predstavlja enega izmed najhujših činiteljv naše trgovinske bilance, činitelja, ki je našo trgovinsko bilanco napravil aktivno nasproti vsem tistim državam, v katere izvažamo les.

Glede na ta dejstva sem si prizadeval, da v poverjenem mi resoru posvetim kar največjo skrb vsem vprašanjem, ki so v zvezi z industrijo in trgovino z lesom in z njenim izvozom. V ta namen sem ustanovil v okviru ministrstva za gozdove in rudnike poseben odsek za trgovino in industrijo z lesom, ki sem mu med drugim naložil nalogo, da proučuje posebno natanko vsa vprašanja, ki posegajo v lesno industrijo in trgovino, zlasti pa izvoz lesa. Za šefa tega odseka sem postavil inženjerja Krešimirja Katića, ki je doslej delal na tem polju.

Vaše želje glede tarifne politike državnih železnic, brez dvoma niso neupravičene, in prizadeval si bom, da bo kr. vlada vodila račun o tem, da bodo železniške tarife v skladu s splošnimi razmerami na področju te gospodarske veje in z dejanskimi cenami, ki se danes plačujejo za to blago.

Bojazni, izražene glede izvedbe agrarne reforme na gozdnih veleposestvih, ne morem smatrati za upravičene, glede na dokumentirane želje kr. vlade, da pri vsaki prili upošteva vse upravičene interese brez razlike. Pravilna agrarna reforma na gozdnih veleposestvih je diktirana iz socialne potrebe prebivalstva v posameznih krajih naše domovine; toda naša čvrsta namera je, da jo izvedemo z vso obzirnostjo, ki nam jo nalaga že naglašeno načelo ohranitve vseh upravičenih interesov. Zato bom stremel po tem, da se v vsakem primeru ohrani celota gozdnega gospodarstva, ki je povezano s kako obstoječo in-

dustrijo in njenimi napravami, z železnico ali sličnim eksploatacijskim objektom.

V logični zvezi s temi načeli se bodo gozdovi podeljevali ne posameznikom, temveč samo skupnosti, občinam in podobnim korporacijam.

Casi so težki, zlasti za lesno gospodarstvo, vendar ne gre izgubljati vere v boljšo bodočnost. Gotovo je, da se bodo tudi na tem polju vrstile boljše razmere, in zato mislim, da je obenem s prizadevanjem za pospeševanje lesnega gospodarstva potrebno, da se danes bolj kakor kdajkoli prej strogo upoštevajo načela racionalnega gospodarstva z gozdovi. Saj je danes bolj kakor kdajkoli prej potrebno čuvanje dragocenejšega lesa, da se ne spravi v denar več, kakor je potrebno spričo današnjih slabih cen, temveč se nasproti čim več našega lesa ohrani za boljše čase, ko se bo zanj dosegel boljši gospodarski efekt.

Zato posebno priporočam, da se ravname po tej misli, jaz bom pa s svoje strani preko poverjenega mi resora z vsemi možnimi ukrepi, ki so mi na razpolago, delal v isti smeri. Bodite prepričani, da bom osebo z največjo pozornostjo spremljal delovanje tega vašega centralnega odbora jugoslovenskega lesnega gospodarstva, in želim vašemu delu in vašemu današnjemu posvetovanju najboljšega uspeha.

Pred prehodom na dnevni red je g. Rista Stanić, komercialni poročevalec Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Parizu poročal o vprašanju uvoza jugoslovenskega lesa v Francijo in o vprašanju, ki so v zvezi s kontingenti uvoza našega lesa v Francijo in Alžir.

O zadnji seji stalnega odbora na Dunaju sta podala izčrpana poročila naš delegat inž. Krešimir Katić in ravnatelj dr. Zvonko Bratanić. Poročila so bila sprejeta na znanje in na predlog delegatov sprejeti sklepi o načinu nadaljnjega sodelovanja jugoslovenskega centralnega odbora v tej mednarodni organizaciji.

Pri drugi točki dnevnega reda se je vršila debata o vprašanju železniških tarif v zvezi z delovanjem tarifnega odbora. Centralni odbor je soglasno izrazil mnenje, da bi bilo spričo veljanskega padca izvoza lesa in padca cen vseh gozdnih proizvodov vsako povišanje današnjih železniških tarif škodljivo gozdnemu gospodarstvu in izvozu lesa; narobe je potrebno upoštevati prejšnje želje in predloge gozdnega gospodarstva, po katerih bi bilo potrebno znižati sedanje železniške tarife, da se tako zviša tožnja in popravi gozdnog gospodarstvo, pa tudi sama železniška eksploatacija.

Poročevalec Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine pri ministrstvu za trgovino in industrijo Viktor Carić je predložil poročilo o stanju pogajanj za sprostitve blokiranih jugoslovenskih terjatev v Španiji, ter izrazil nado, da bi se ta pogajanja v najkrajšem času ugodno zaključila.

Prihodnja seja centralnega odbora se bo vršila v Ljubljani.

Vprašanje madžarskega kralja ni aktualno

Gömbös je natočil zgornji zbornici čistega vina

Budimpešta, 25. junija. č. Včera je ministrski predsednik Gömbös podal obsežen ekspozé o zunanjih in notranjih političnih vprašanjih v madžarski zgornji zbornici, ki baš razpravlja o državnem proračunu. V glavnem se je Gömbös v svojem ekspozéju bavil z vprašanjem kralja. Poudaril je, da je kralj sluga svojega naroda in da mora zato kraljevsko vprašanje na Madžarskem najti svojo rešitev le v skladu z vsemi interesi celokupnega naroda. Za sedaj pa ta rešitev sploh ni aktualna. Mednarodni politični položaj je tak, da bi se evropska konstelacija le še bolj komplicirala, če bi se hotelo rešiti vprašanje madžarske krone. Madžarski sami pa bi se s tem prizadevali velika škoda. Madžarska krona pa ni le okras madžarskega kralja, marveč predvsem simbol madžarske neodvisnosti. Legitimisti so krivi, da se je pričelo baš v sedanjem neprimernem času razpravljati o tem problemu. Vlada je morala zavzeti le zaradi njih tako odkrito stališče. Oni sami pri tem niso ničesar drugega zasledovali nego to, da se dokopljajo do oblasti, s tem pa so škodili duhovni harmoniji vsega madžarskega naroda. Ko je zaključil ta del svojega govora so mu člani zbornice priredili živahne ovacije in nadvajoda Josip Habsburški, ki je član zbornice, je med splošno pozornostjo stopil k ministrskemu predsedniku, ter mu prisrčno stisnil roko.

V ostalem delu svojega ekspozéja se je Gömbös bavil s težkim gospodarskim položajem na Madžarskem. O gospodarski konferenci v Londonu je med drugim dejal, da pričakuje od nje vsaj ta uspeh, da bodo državniški spoznali posamezna stališča, ki jih zavzemajo razne evropske države. Vsekakor bosta londonski konferenci sledili evropska in nato še srednje-evropska konferenca. Na teh dveh diplomatskih zborovanjih, se bodo morda vendarle rešila vprašanja, ki se tičejo Evrope in Podunavja. Dotlej bo Madžarska še nadalje sodelovala z Italijo, Avstrijo in drugimi sosedji, kakor je doslej. Prav zaradi tega pa je bil pred kratkim tudi v Berlinu. Glavna naloga njegove misli je bila, da zagotovi madžarskim poljedelcem izvoz njihovega blaga. Ideja carinske unije z Avstrijo se medžarski vladi ne zdi primerna, ker Avstrija sama nikakor ne more absorbirati vseh madžarskih proizvodov. Mala antanta sicer stalno opozarja Madžarsko, da so nje-

na vrata odprta, toda Madžarska ne ve, kdo in kaj se skriva za temi vrati. Z malo antanto se bo pričela Madžarska pogajati šele tedaj, ko njeni zastopniki pri diplomat-

Eksplozija bombe v Vatikanu

Rim, 25. junija. Okoli poldneva je oddal neznanec pred vhodom v Petrovo baziliko namenečencu, ki spravlja fotografske aparate, palice in drugo ročno prtljago obiskovalcev, majhen zavoj v shrambo. Zavojček je kmalu nato eksploziral, pri čemer so bile tri osebe hujše ranjene, neka deklica pa je dobila lažje poškodbe. Vsi ranjenci so Italijani. Petarda ni bila v korvinskem omotu, tako da ni povzročila nobene škode na zidovju. Pok se ni čul niti po notranjosti Petrove cerkve. Gorovice, da je bilo pri tej eksploziji več oseb ubitih, so neresnične.

Minister Jevtić pri maršalu Franchetu

Pariz, 25. junija. AA. Jugoslovenski zunanji minister Jevtić je včera popoldne obiskal francoskega maršala in jugoslovenskega vojvodo Francheta d'Esperaya, ki se zdravi v neki tukajšnji bolnici. Minister Jevtić je imel daljši razgovor z maršalom in mu je sporočil željo Nj. Vel. kralja Aleksandra za skorajšnje ozdravljenje.

Nato se je zunanji minister v družbi jugoslovenskega poslanika v Parizu dr. Spaljkovića odpeljal v tukajšnje univerzitetno mesto, kjer ga je sprejel predsednik upravnega odbora univerzitetnega mesta bivši prosvetni minister Honorat, G. Honorat mu je razkazal vse pavilione in stavbe univerzitetnega mesta in ga zlasti opozoril na tako imenovani Dom francoskih departmanov, ki bo otvorjen 27. t. m. Minister Jevtić si je z velikim zanimanjem ogledal univerzitetno nasebino in izrekel priznanje graditnoemu napredku te institucije ter prisrčno čestital g. Honoratu in njegovim sodelavcem.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Nosno dekle na jetniškem dvorišču

(Iz zbirke »Pesmi jetnikov«)
Ti stopaš čudežno v pokoj poldneva;
krog tvojih prsi lahen veter veje
in sočinski pramen se na tilniku ti smeje.
A z usten h'fajcinta ti odseva.

Ti kelih si premilostljivega spočetja
ljubezni posvečene ure in noči;
skrjančkov pesem nad teboj bedi
in tvoje breme slajše je od cvetja.

Le kdo ti na pomoč bo prihitel,
ko v materinskih krčih boš trpela?
Tvoj pogled vidim, ki pod psokvo bo
vzdrltel,

veneti vidim tvoje boke od strahu
jetniških let. In še streljajko vidim:
brez sramu
ti bo otroka s tvojih polnih prsi vzela.

(Prevedel Mile Klopčič.)
Ernst Toller (letos stopi v 40. leto) je najvidnejši sodobni nemški dramatik in plovdiv avtor tiste literature, ki jo ta čas zatirajo v Nemčiji z največjo strastjo. Vsi njegovi spisi brez izjeme so na indeksu. Napisal je okrog deset dram, po večini v kazalnicah, kjer je presedel 4 leta, medtem ko so njegove drame igrali z dotlej neobičajnim uspehom. Marsikatero gledališče je uprizarjalo njegove stvari po več mesecev večar za večerom. Pogosto so se

predstave končale z manifestacijami vseh gledalcev. (Drame: »Wandlung«, »Hinke-mann«, »Der entfesselte Wotan«, »Masse Mensch«, »Maschinenstürmer«, »Die Rache des verhöhten Liebhabers«, »Hoppla, wir leben!«, »Poleg dramskih del je izdal zbirko pesmi (Vormorgen), zbirko sonetov (Pesmi jetnikov), »Knjigo o lastovkah« (pesmi jetnika Tollerja o lastovčjem paru, ki je gnezdil v njegovi jetniški celici), popotise, več govornih zborov itd. Poleg nekaj pesmi je podpisani prevedel tudi njegovo zgodovinsko socialno dramo »Naskok na stroje«, ki pa doslej še ni doživela uprizoritve. (Pred leti jo je z ansamblom delavskega odrastural režiser Bratko Kreft.) Nekaterje Tollerjeve drame so celo v prejšnji Nemčiji in Avstriji prepovedovali. Kjerkoli pa so jih igrali — in malo je velikih gledališč na svetu, ki jih Toller še ni zavzel — so doživljala njegova dela silen uspeh, posebno pri »politični množici«. Tako je Toller res čisti »asfaltni literat«. — Upajmo, da ga dobimo sčasoma tudi na slovenski oder.

Ernst Toller se je udeležil kongresa PEN-klubov v Dubrovniku ter je zdaj obiskal tudi Ljubljano. Predaval bo danes ob 18. v dramskem gledališču. M. K.

Današnji Tollerjev večer v drami se bo pričel ob 18. uri. Odlični gost bo najprej predaval o duhovnih strujah v mladi nemški književnosti, nato pa bo predčital svoje najkvalitetnejše lirčne pesmi, dalje odlomke iz proze in nekoliko prizorov iz svojih najboljših dram. Vstopnina je prav nizka, tako da bo vsakomur omogočena udeležba.

